

Přístupové body v systému DigiArchiv

Ing. Martin Hankovec, Státní oblastní archiv v Třeboni
martin.hankovec@ceskearchivy.cz

Co jsou přístupové body?

- přístupové body jsou jména, termíny, klíčová slova, fráze nebo kódy použitelné k vyhledání, identifikaci a lokalizaci jednotek popisu
- jsou vytvářeny v souladu s platnými Základními pravidly pro zpracování archiválií a metodikou INTERPI (projekt „Interoperabilita v paměťových institucích“)

Rozdělení přístupových bodů

- Rozděleny do 7 základních tříd
 - Osoba/bytost
 - Rod/rodina
 - Korporace
 - Dílo/výtvar
 - Geografický objekt
 - Událost
 - Obecný pojem

každá třída je dále rozdělena do podtříd

Implementace v DigiArchivu - důvod

- zobrazení a využití elektronického rejstříku k archivním pomůckám
- hledání a třídění digitalizovaných materiálů, jejichž popis vznikl v DigiArchivu
- kvalitativně zvyšuje možnosti hledání prostého fulltextového indexu

Implementace v DigiArchivu - rozsah

- již implementováno
 - vytváření přístupových bodů dle platné metodiky
 - vytváření vztahů a událostí
 - import z archivních pomůcek formátu SUZAP
 - import z INTERPI
 - administrace
 - oprávnění
 - slučování
 - schvalování - publikace

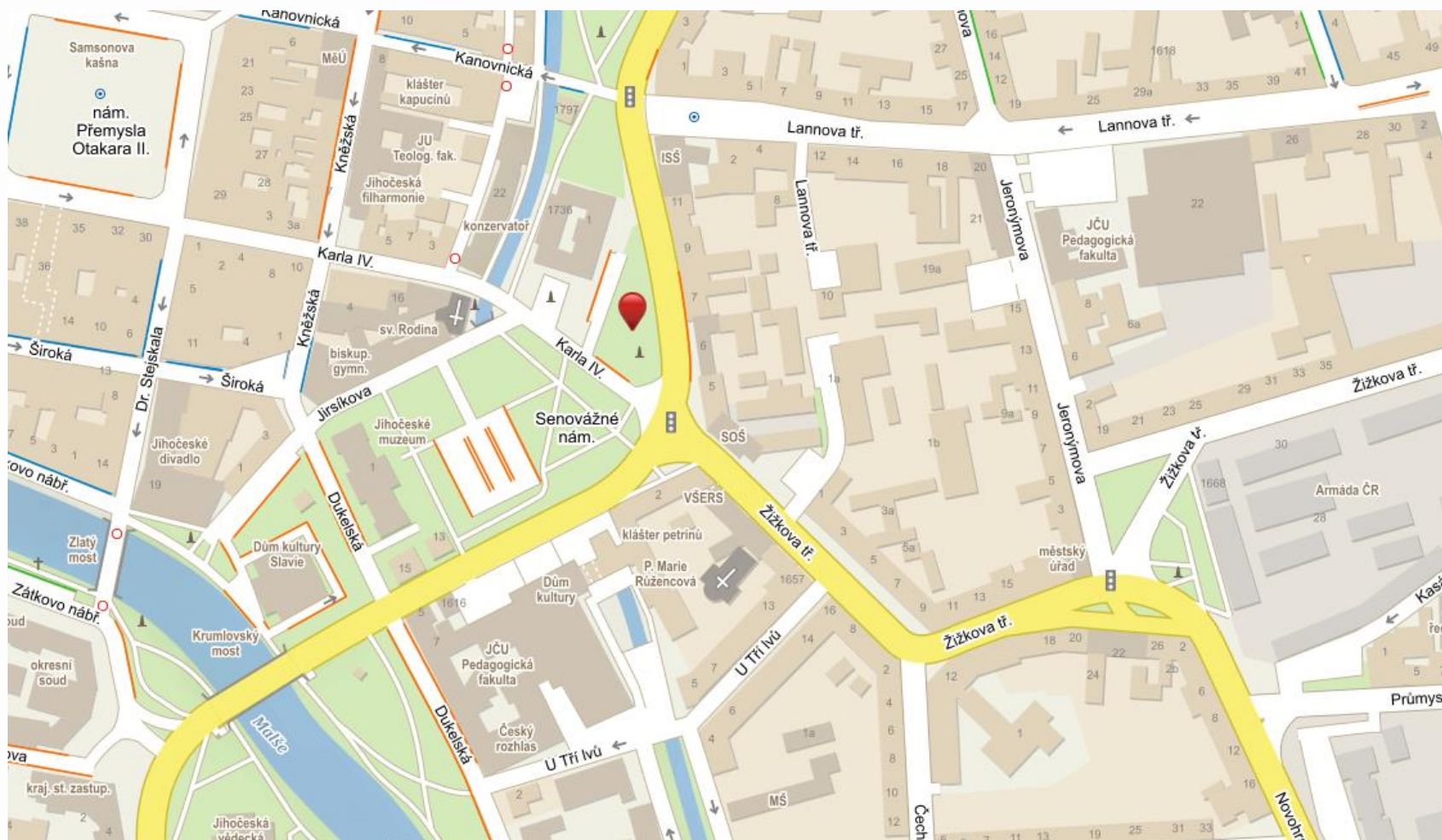
Vytváření přístupových bodů

- zařazení do třídy / podtřídy
- vytvoření preferovaného označení
- vytvoření variantních označení
- datace existence nebo působnosti
- popis (stručná charakteristika, historie, životopis atd.)
- souřadnice GPS nebo KML pro zobrazení na mapě
- související přístupové body (hierarchie, rodinné vztahy atd.)
- znak, vlajka
- vyobrazení/foto

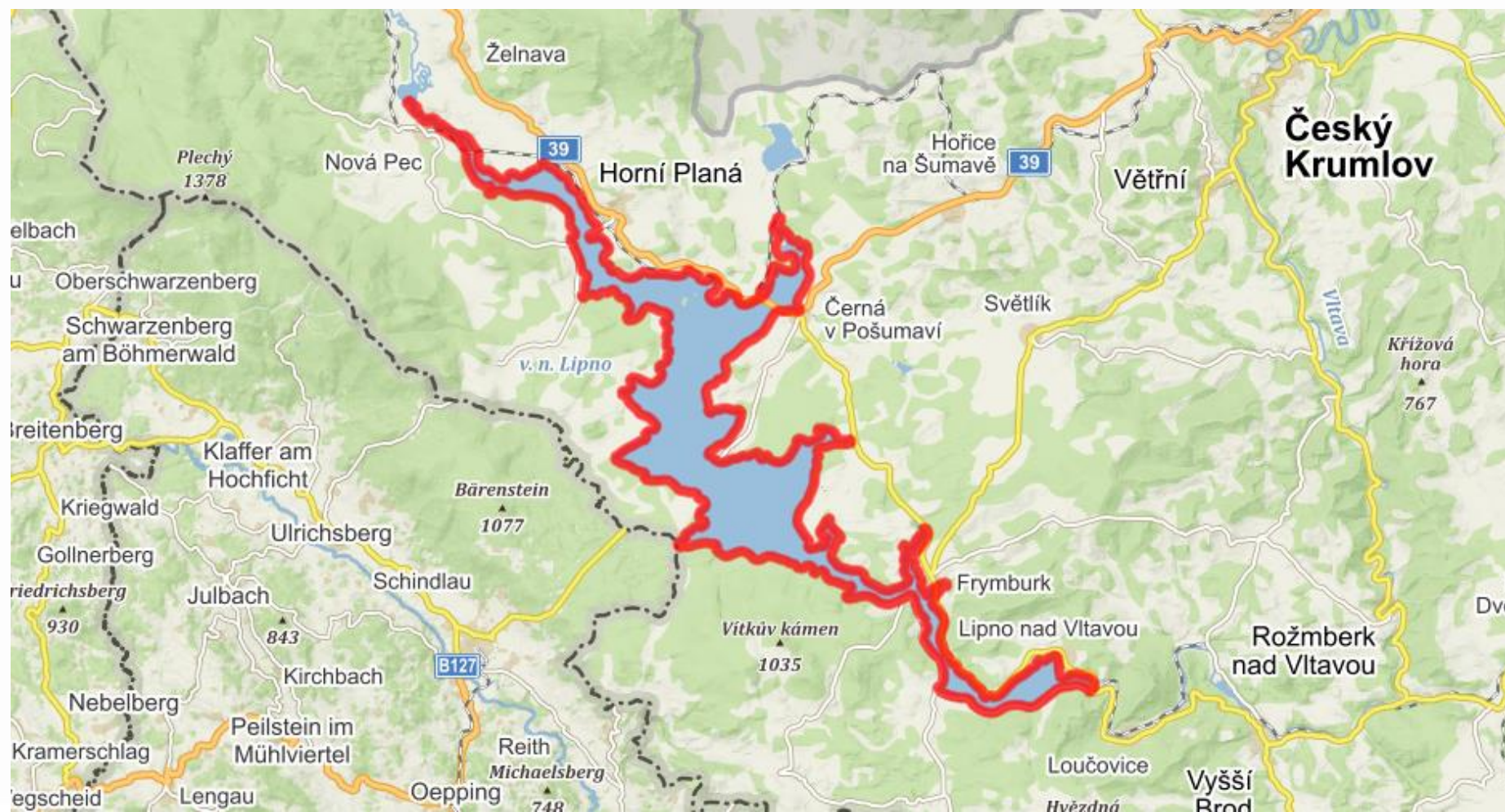
Vytváření přístupových bodů

- souřadnice (geografické objekty, díla/výtvary, události)
 - zobrazení na mapě
 - využití i pro georeferencování map
 - formát GPS (WGS84) – jeden bod
 - formát KML – polygony
 - možnost více nezávislých polygonů
 - vlastní wysiwyg KML editor

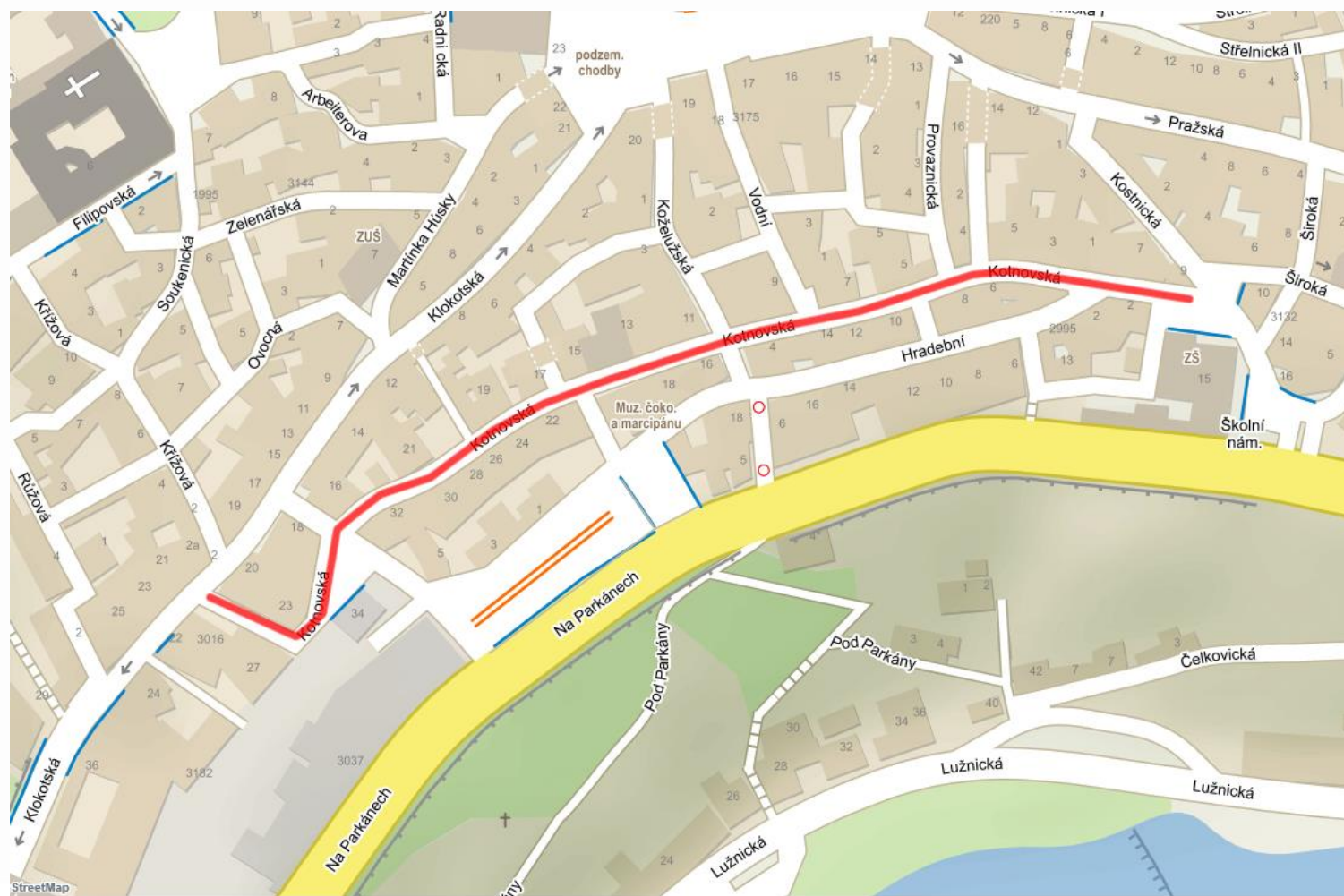
Zobrazení přístupových bodů na mapě

Zobrazení přístupových bodů na mapě

Zobrazení přístupových bodů na mapě

Vztahy a události

- implementován model projektu INTERPI
- lze přiřadit související přístupové body pod zvolenou roli, možnost datace vztahů a poznámek ke vztahům
- využití – definování hierarchie – nadřazené a podřazené pojmy, rodinné vztahy, rozšiřování kontextu hledání apod.

Vztahy a události

► Nádherný, Ervín (1876-1944)

PŘÍSTUPOVÝ BOD >	Přidat záložku
INVENTÁRNÍ ZÁZNAMY	Preferované označení Nádherný, Ervín (1876-1944)
	Narození 30. 3. 1876 matka: Nádherná, Leopoldina (1878-1945) otec: Nádherný, Jan (1838-1891)
	Úmrtí 19. 8. 1944
	Třída osoba/bytost
	Podtřída fyzická osoba
Související entity	Nádherný, Ervín (1876-1944) ☐ entita je manželem Nádherná, Leopoldina (1878-1945) ☐ entita je otcem Nádherná, Františka (1902-1972) Nádherná, Marie Antonie (1901-1974) Nádherný, Ervín Václav, Ing. (1909-1985) podřazené
	HTML odkaz https://digi.ceskearchivy.cz/387540-Nadherny-Ervin-1876-1944
	Poslední aktualizace 15. 6. 2018

Přiřazování – popisy materiálů

- přístupový bod přiřazen popisu celého materiálu (jednotce popisu)
- lze zvolit roli přístupového bodu (autor, vydavatel atd.)
- lze zadat dataci a poznámku (např. časové vymezení autora kroniky)

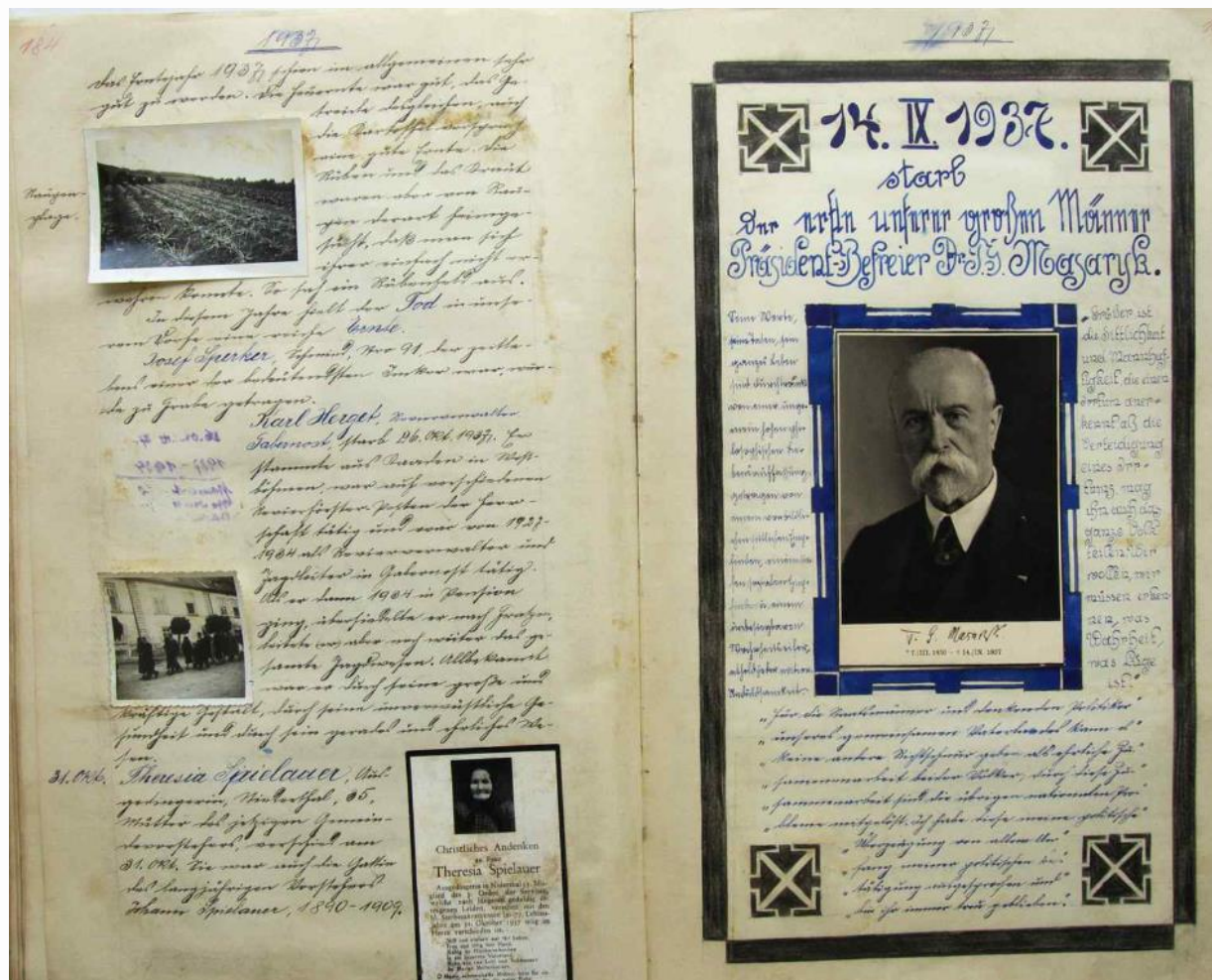
Přiřazování – popisy materiálů

Regest	Kolocenský (= kaločský) arcibiskup Benedikt a další zvolení rozhodčí uzavírají mírovou smlouvu mezi uherským králem Bélou IV. a českým králem Přemyslem Otakarem II., podle níž bylo babenberské dědictví rozděleno tak, že Rakousko připadlo Přemyslu Otakarovi II. a Štýrsko Bélovi IV., resp. jeho synu Štěpánovi V. Uherskému.
Jazyk	latina
Místo vydání	Budín
Datace	3. 4. 1254
Pečeť	více pečeti
Rozměry	290 x 150 mm
Výška plíky	15
Formát listiny	charta recta
Psací látka	pergamen
Literatura	RBM II, s. 12–13, č. 24
Poznámka	Původně 4 přivěšené pečeti na pergamenových prouzcích. Do současnosti se dochovaly tři pečeti se zlomky (po konzervaci) a 1 se nedochovala. Přiložen jeden opis (Häusler) a český (Březan); francouzský a německý překlad.
Lokalita	Buda
Přístupové body	Béla (IV. : král uherský : 1206–1270) Buda (Budapest, Maďarsko) Přemysl Otakar (II. : král český : 1233–1278)
Fyzický stav materiálu	nepoškozený
Digitalizace	Ing. Radek Švec
Poslední aktualizace	22. 3. 2018
Počet snímků	20
HTML odkaz	https://digi.ceskearchivy.cz/111005

Přiřazování – digitalizované snímky

- přístupový bod přiřazen určitému digitalizovanému snímku
- lze zadat dataci a poznámku
- popis významných objektů, událostí a osob v kronikách apod.

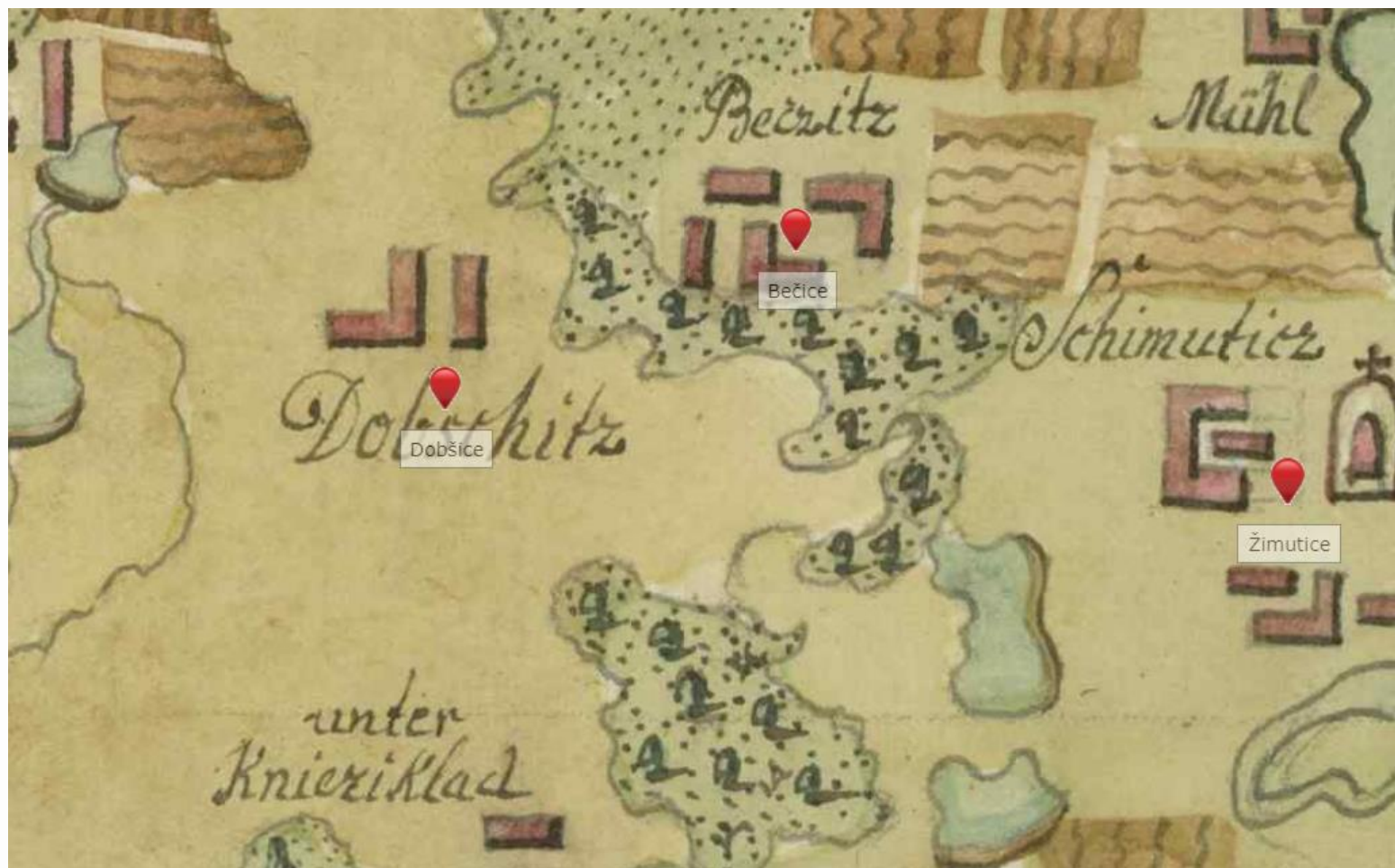
Přiřazování – digitalizované snímky

Přiřazování – místa na snímcích

- přístupový bod přiřazen určitému místu na digitalizovaném snímku
- volba ikony, popisu, automatického skrývání apod.
- při přechodu z rejstříku je snímek zvětšen a posunut na umístění přístupového bodu
- vytváření „hotspotů“ – možnost interaktivního přechodu na určitou URL kliknutím myši
- georeferencování map – umísťování geografických objektů se známou souřadnicí

Přiřazování – místa na snímcích

Využití – globální rejstřík

► Třída: vše

☒ Variantní označení

1 2 3 4 5 6 7 8 9 A B C D E F G H I J K L **M** N O P Q R S T U V W X Y Z

Přístupový bod	Třída
- viz Malonty (Český Krumlov, Česko)	geografický objekt
manifestace - viz demonstrace	obecný pojem
manifesty	obecný pojem
manipulační prostory	obecný pojem
manipulační sklady	obecný pojem
Maňovice (Klatovy, Česko)	geografický objekt
mansardy	obecný pojem
Mantina (Plzeň-sever, Česko) - viz Manětín (Plzeň-sever, Česko)	geografický objekt
Mantova (Itálie) 	geografický objekt
Mantua (Itálie) - viz Mantova (Itálie)	geografický objekt
manufaktury	obecný pojem
manželství	obecný pojem
mapy	obecný pojem
mapy geologické - viz geologické mapy	obecný pojem
Marbitz (Havraň, Most, Česko) - viz Moravěves (Havraň, Most, Česko)	geografický objekt
Marcovice (Předslavice, Strakonice, Česko) - viz Maršovice (Bídelovice, Strakonice, Česko)	geografický objekt

Využití – panel HLEDÁNÍ

- hledání konkrétního přístupového bodu, vyloučení omylů fulltextu (nejednoznačná zadání – Lhota apod.)

 TYP : VŠE

 ARCHIV : VŠECHNY

 DATACE : VŠE

 PŘÍSTUPOVÉ BODY / LOKALITY

Písek (Česko)
Strakonice (Česko)

☒ může obsahovat ☐ musí obsahovat ☐ nesmí obsahovat

Využití – rejstříky archivních pomůcek

- zobrazení a využití rejstříku pro danou archivní pomůcku

► ARCHIV MĚSTA NOVÁ BYSTŘICE 1482-1945(1948)

INFORMACE

ÚVOD

ARCHIVNÍ POMŮCKA

REJSTŘÍK >

EXPORT / TISK

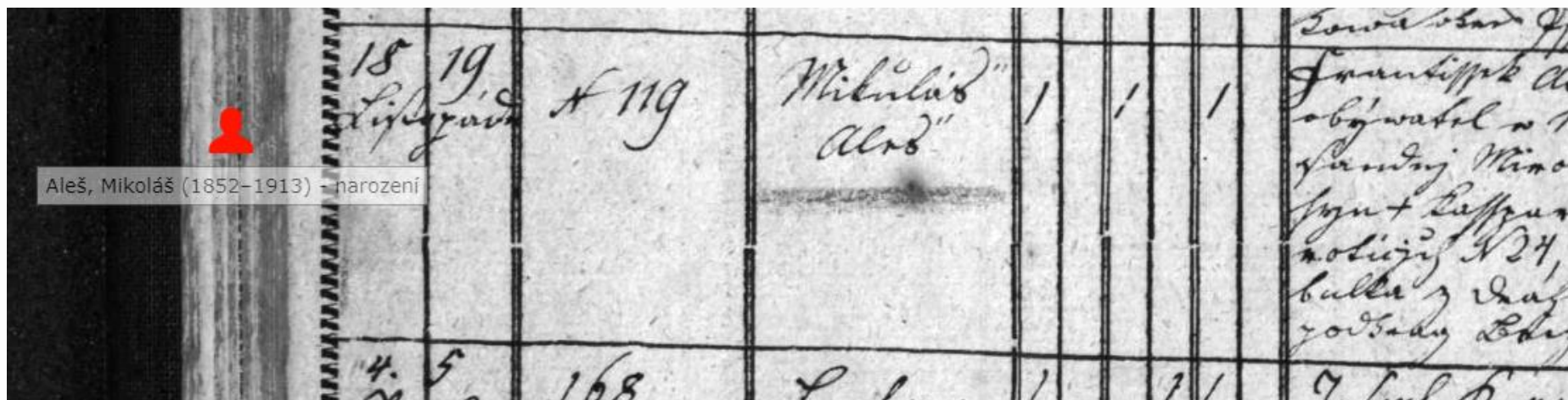
► Třída: vše ▼

A B C D E F H CH J K L M N O P R S T U V W Z

Rejstříkové heslo	Třída
Adamsfreiheit (Nová Bystřice, Jindřichův Hradec, Česko) - viz Hůrky (Nová Bystřice, Jindřichův Hradec, Česko)	geografický objekt
Albern (Nová Bystřice, Jindřichův Hradec, Česko) - viz Albeř (Nová Bystřice, Jindřichův Hradec, Česko)	geografický objekt
Albeř (Nová Bystřice, Jindřichův Hradec, Česko)	geografický objekt
Artholz (Nová Bystřice, Jindřichův Hradec, Česko) - viz Artolec (Nová Bystřice, Jindřichův Hradec, Česko)	geografický objekt
Artolec (Nová Bystřice, Jindřichův Hradec, Česko)	geografický objekt
Artoleč (Nová Bystřice, Jindřichův Hradec, Česko) - viz Artolec (Nová Bystřice, Jindřichův Hradec, Česko)	geografický objekt
asistentky porodní - viz porodní asistentky	obecný pojem
atentát na Františka Ferdinanda d'Este (1914) - viz sarajevský atentát (1914)	událost
autobusová doprava	obecný pojem

Využití – další příklady využití

- georeferencování map
- databáze osobností v matrikách – odkazy na matriční záznamy (místa na snímcích)

Závěr

Implementace problematiky přístupových bodů v DigiArchivu Státního oblastního archivu v Třeboni odpovídá současným výkladům platné metodiky.

Přestože se stále pohybujeme někde na začátku plného využívání přístupových bodů (z hlediska jejich počtu a propojení s jednotkami popisu), již existující záznamy lze plně využít pro pokročilé hledání v databázích.

Děkuji za pozornost

Martin Hankovec

martin.hankovec@ceskearchivy.cz